

IOAN SCURTU

ISTORIA CONTEMPORANĂ A ROMÂNIEI
(1918-2001)

UNIVERSITATEA SPIRU HARET

IOAN SCURTU

Coperta I: Catedra la încoronării din Alba-Iulia

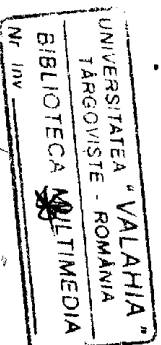
**ISTORIA CONTEMPORANĂ
A ROMÂNIEI
(1918-2001)**

© Editura Fundației României de Măine, 2002
ISBN 973-582-551-1

Redactor: Constantin FLOREA
Tehnoredactor: Marcela OLARU
Coperta: Stan BARON

Bun de tipar: 27.05.2002; Coli tipar: 13,25
Format: 16/61x86

Editura și Tipografia Fundației României de Măine
Splaiul Independenței nr.313, București,
sector 6, Oficiul Poștal 83
Telefon: 410 43 80; Fax: 411 33 84
www: SpiruHaret.ro

EDITURA FUNDAȚIEI ROMÂNIA DE MĂINE
București, 2002

CUPRINS

<i>Introducere</i>	7
1. Noul cadru de evoluție a României după 1918. Analiză comparativă cu alte state ale Europei	
a) Populația	9
b) Caracteristicile vieții politice	12
c) Știința și cultura	15
2. Dinamica economiei naționale	
a) Trăsături generale	16
b) Evoluția principalelor ramuri ale economiei naționale	17
c) Economia românească în 1938	20
3. Viața politică	
a) Puterile statului	22
b) Funcționarea regimului democratic	30
c) Regimul de autoritate monarhică	40
4. Politică externă a României în perioada interbelică	
a) Principalele caracteristici și acțiuni	58
b) Nicolae Titulescu – activitatea diplomatică	66
c) Situația internațională a României în anii 1938-1939	78
d) Pierderile teritoriale din 1940	83
5. România în anii celui de-al doilea război mondial	
a) Evoluția regimului politic în perioada 1940-1944	90
b) Eliberarea Basarabiei și nordului Bucovinei. Continuarea războiului în Est	92
c) Actul de la 23 August 1944	97
	5

d) Participarea României la războiul antihitlerist	105
e) Confuntări politice în perioada 23 August 1944-30 Decembrie 1947	106
6. România sub ocupația sovietică (1948-1958)	
a) Impunerea regimului stalinist	113
b) Represiune, rezistență, colaboraționism, luptă pentru putere	129
7. România în anii 1958-1964	
a) Retragerea trupelor sovietice (1958)	134
b) Desovietizarea României. Declarația din aprilie 1964	142
8. Societatea românească în perioada 1964-1974	
a) Politica internă; liberalizarea și limitele ei	146
b) Politica externă; implicarea României în marile probleme ale lumii	149
9. Anii cultului personalității (1974-1989)	
a) Situația internă: realizări și crize	152
b) Politica externă. Schimbarea raportului de forțe pe plan internațional	157
c) Revoluția din Decembrie 1989	159
d) Bilanț după patru decenii	165
10. Evoluții după Revoluția din Decembrie 1989	
a) Revenirea la regimul democratic, pluripartidist	172
b) Constituția din 1991. Alegerile din 1992	178
c) Noi confuntări politice. „Schimbarea” din 1996	184
d) „Schimbarea schimbării” (2000)	190
11. România în Europa secolului al XX-lea	
a) La început de secol	195
b) Marea Unire din 1918	196
c) România interbelică	198
d) Sfășierea României Mari. Participarea la cel de-al doilea război mondial	202
e) Sovietizare și desovietizare	206
f) Revoluție și reformă	210
<i>Bibliografie selectivă</i>	212

INTRODUCERE

Anul 1918 a marcat încheierea procesului de formare a statului național unitar român, ca urmare a Unirii Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu patria-mamă. Conferința Păcii de la Paris a confirmat, prin tratate internaționale, desfrământarea imperiilor multinaționale din Europa și apariția de noi state sau întregirea teritorială a altora, între care și România.

Evoluția țării noastre în perioada interbelică a demonstrat că acetle de Unire au avut consecințe pozitive asupra întregii societăți, pe multiple planuri: economic, cultural, politic etc.

Sfârșimarea integrității teritoriale a statului român prin notele ultimative sovietice, din iunie 1940, și prin dictatul de la Viena, din luna august a aceluiași an, a creat o situație dificilă tuturor românilor, dar mai ales celor căzuți sub ocupația sovietică și maghiară.

În iunie 1941, România a intrat în război alături de Germania împotriva Uniunii Sovietice, cu scopul de a elibera Basarabia și nordul Bucovinei, care au fost reintegrate statului român în iulie 1941.

Desfășurarea operațiunilor militare în Est, înfăngșerile suferite pe front, perspectiva ca țara noastră să devină teatru de război au impus lovitura de stat de la 23 August 1944, prin care România a ieșit din Axă și s-a alăturat coaliției Națiunilor Unite.

În urma înțelegerilor dintre Marile Puteri, din anii 1943-1945, statele din zona centrală și sud-est europeană (Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, România, Bulgaria, Iugoslavia, Albania) au intrat în sfera de influență a Uniunii Sovietice. În 1944, România a fost practic ocupată de Armata Roșie, până în 1958.

După această dată, socialismul internaționalist, impus de sovietici, a devenit un socialism național, adaptat la realitățile românești. S-a înregistrat și o activizare a politicii externe, fapt ce a conferit României un autentic prestigiu internațional.